

Kmet je bil zadovoljen. Objel je Janka, njegovo ženo in taščo. Svoj dom z zemljiščem vred je dal dninarju, ki je bil najubožnejši v vasi. Njegova starejša sinova se poslej nista posmehovala najmlajšemu bratu, šla sta rada v njegovo kraljevstvo in postala tamkaj njegova prva dvornika. Oče je bil tudi pri Janku in se je rad spominjal, kako je pošiljal sinove v snuboke, ker ni hotel deliti svojega posestva. Blagoslavljal je tisti hip, ko mu je bila prišla ta misel v glavo.

Ubogi dninar, njegov naslednik, pa je molil zanj in za vso njegovo rodbino in pripovedoval vsakemu, kakšno dobro delo mu je storil kmet in kako je postal Janko kralj in njegova brata prva kraljeva dvornika.

Pravljicar v šoli.

Spisal *Nik. Verhov.*

o ste prebirali pripovedke, objavljene v letošnjem »Zvončku« pod zaglavjem »Slovanske pravljice«, ste gotovo vpraševali: »Kdo jih je neki zapisal?« Takoj vam povem; le malo potrpite!

Meseca grudna je adventni čas. Zjutraj zarana hodijo ljudje v cerkev, kjer se pojo zornice. Po hiši božji miga vse polno lučic, mogočno done orgle, in pevci prepevajo lepe pesmi, izpred oltarja se razširja prijetna kadilna vonjava. Tako je sedaj in tako je bilo pred dobrimi štiridesetimi leti, ko se je v Třebizi na Češkem desetletni šolarček *Večeslav Beneš* veselil zornic. Komaj je zjutraj ura odbila pet, ga je že poklical oče: »Čuješ, vstani!«

Kako bi ne slišal, saj se je bil že tolikrat prebudil in poslušal, ali še ne zvoni. Kakor bi trenil je s postelje doli in oblečen. Oprta si torbico s šolskimi knjigami, ki si jo je bil pripravil zvečer. Pogleda poprej samo, ali je kaj prigrizka notri. Da, je; mati so mu dali v torbico dva krajca kruha in jabolko.

Po vasi se že svetlikajo plamenice. Premikajo se semintja kakor velike večče. Psi lajajo. Po potih in stezah, vodečih k župni cerkvi, se čuje veselo govorjenje, pozdravi, dovtipi . . .

Oče stopi iz koč, z njim *Večeslavček*. Pridružita se sosedom, gredočim k zornicam. Zdajci zatisneta *Večeslavčku* dve roki oči, za seboj začuje hkrati pridrušen smeh. To je bil prijatelj Janko, ki je bil kaki dve leti starejši od *Večeslavčka*, torej precej večji od njega. Rad je časih malo podražil tovariše, ki so ga pa ljubili, saj je bil Janko dobra duša. Bil je nekak prvak med vrstniki. Umel je žvižgati na dva prsta, vdeta v usta. Kadar so se izkušali v lučanju, je on zagnal najdalje. Plezati je znal najbolje. Vsakemu je hipoma odprl pest, najsi je bila še tako trdo stisnjena. Poznal je vse ptiče, vedel za

vsa gnezda. Jankova prača je nesla najdalje. Stal je na eni nogi toliko časa, kolikor je hotel kdo. Tak je bil Janko.

Mlada prijatelja sta urno korakala proti župni cerkvi. Komaj sta čakala trenutka, ko vstopita v božji hram in zapojeta s pobožno množico vred lepe adventne pesmi.

Ko so minile zornice, hajdi v šolo! Domov je bilo predaleč. V šoli je bila peč že zakurjena. Oklepala jo je ograja, da ni kdo prišel preblizu peči in se opeknel. Učenci iz daljnjih vasi, ki so čakali po zornicah pouka, so posedli krog peči, kakor piščeta krog koklje. Bilo je še temačno. Plamenčki, ki so švigali izza pečnih vrat, so delali na stropu čudne podobe. Toda te podobe niso tako zanimale šolarjev kakor pravljičice, ki jim jih je pripovedoval Večeslavček. Oj, kako so bile dolge in lepe! Marsikateri poslušalček je po-

zabil na košček kruha, ki ga je bil načel; načetega je držal v roki, ne da bi ga pojedel, tako se je bil zamaknil v Večeslavčково pripoved.

»Tisto o Tirolčku nam povej!«

»Ne, rajši ono o treh kraljevičih!«

»Pravljico o ladji, ki se je vozila po kopnem, bi rad slišal še enkrat.«

Tako so tiščali tovariši drug pred drugim v Večeslavčka. Nekateri so mu obetali hrušek, jabolko, orehov, da bi še in še pripovedoval. V tej reči je bil Večeslavček celo Janku kos. Ta ni vedel niti ene pravljice. Večkrat je začel pripovedovati, ali takoj je bil v zadregi in je obtičal. Večeslavčka je Janko rad poslušal. Najljubša mu je bila pravljica o Bruncviku, ki je šel daleč po svetu in povsod razširjal slavo svojega naroda ter naposled privedel domov živega leva. Gorje mu, kdor bi bil takrat črhnul, ko je Večeslavček govoril o Bruncviku, Janko bi ga bil zmikastil!

Hitro so minili prijetni trenutki ob pečni ograji. Pouk se je pričel. Večeslavček je umolknil; a oglasil se je z dobro prentišljenim odgovorom vselej, kadar ga je vprašal gospod učitelj.

Večeslavček, sin ubogega krojača, se je šolal pozneje v mestu Slanem in v Pragi in postal duhovnik. On je zapisal pravljice, ki jih je bil čul doma od starih dedov ter jih potem pripovedoval svojim šolskim tovarišem. Ne-katere izmed njih ste brali tudi vi v »Zvončku«. Spisal je še mnogo drugih krasnih povesti, s katerimi je budil svoje rojake, naj ljubijo svoj narod, ki je bil nekdanj tako mogočen, da so trepetale pred njim nemške vojske. Ker je bil doma v Třebizi, zato se je podpisoval: Večeslav Beneš Třebiski.

Naposled je bil kaplan v gorski vasi Klecanih blizu Prage. Ko je dne 20. rženega cveta 1884 komaj petintrideset let star umrl v Marijanskih Toplicah, kamor se je bil šel zdraviti, je zaplakala vsa češka domovina. Njegovo truplo so prepeljali v zlato Prago na slavni Višegrad in ga pokopali tamkaj poleg gomil mnogih čeških veljakov, ki počivajo ondudaj.

Večeslav Beneš Třebiski, čegar podoba vam prinaša ta-le »Zvončkov« list, je poznal in ljubil tudi naš slovenski jezik. Prevel je na češko Josipine Turnogradske povest »Marula«.

Zelja rožice.

*Pridi, solnčece, pridi
in me poglej,
s svojim me zlatim očescem
zopet ogrej!*

*Žalosten svet je pozimi
in hladan,
ali spomladi, spomladi
svet je krasan.*

*Meni pognalo bo cvetje
živo spet,
pridi, solnčece, pridi
rožico gret!*

Igor.